

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SPORT VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“Jismoniy tarbiya tizimini rivojlantirishning dolzarb muammolari va istiqboldagi yechimlari”

mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari

2025-yil 17-18- oktabr

CHIRCHIQ-2025

berayotgan professor-o'qituvchilarning o'zlari ham ana shunday zamonaviy talablarga javob berishlari kerak bo'ladi. Ana shuni unutmasak bo'lgani!

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.R.Yo'ldoshev, R.Xusainova, U.Bobojonova. Ta'limning interfaol metodlari (metodik qo'llanma).Urganch-2011
- 2.O.U.Avlayev, S.N.Jo'rayeva, S.P.Mirzayeva "Ta'lim metodlari" o'quv uslubiy qo'llanma, "Navzo'z" nashriyoti, Toshkent-2017.
- 3.Sobirova M.R.O'zbek tili darslarida interfaol usullardan foydalanish 2020.
4. M.Musurmonova / Matematika o'qitish metodikasi/ O'quv-qo'llanma. – Chirchiq: «Zebo prints», 2023. – 236 bet.
5. Musurmonova, M. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilariga uzunlik va yuza o'lchov birliklarini o'rgatish usullari. *Экономика и социум*, (8 (87)), 302-311.
6. Мусурмонов, Р., & Мусурмонова, М. (2020). Таълимда инновацион фаолият давр талаби. *Science and Education*, 1(Special Issue 4), 223-231.

BOLALAR ADABIYOTI ORQALI MAKTABGACHA TA'LIM TALABALARIDA MEDIAKOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI

A.T.Rustemov

CHDPU Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti o'qituvchisi

Raqamli jamiyatda pedagog kadrlarning mediakompetentligini rivojlantirish zamon talabi hisoblanadi. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim yo'nalishidagi talabalar kelgusida kichik yoshdagi bolalar bilan ishlashda media vositalardan samarali foydalanishlari kerak. Shu maqsadda bolalar adabiyoti mediata'limning asosiy manbai sifatida o'rganilishi zarur. Chunki bolalar adabiyoti nafaqat milliy qadriyatlarni singdiradi, balki media tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirish uchun ham qulay materialdir.

Asosiy qism

1. Mediakompetentlik tushunchasi va zaruriyati

Mediakompetentlik – bu shaxsning media mahsulotlarni tahlil qilish, yaratish, ularning mazmunini anglash, jamiyatga ta'sirini baholash qobiliyatidir. Bu kompetensiya pedagog kadrlar uchun o'ta muhim, chunki ular bolalarga nafaqat kitob matnlarini, balki zamonaviy raqamli axborotni ham tushuntirishlari kerak.

2. Bolalar adabiyotini mediata'lim vositasi sifatida qo'llash

Bolalar adabiyotidagi asarlar turli shakllarda: matn, audio kitob, teatr sahnalashtirish, multfilm va elektron ilova ko'rinishida talabalarga taqdim etilishi mumkin. Masalan, "Alpomish" dostoni yoki "Zumrad va Qimmat" ertagini matn va animatsion film asosida solishtirish orqali talabalar media matnlarning o'ziga xosligini tushunib yetadilar.

3. Mediata'lim texnologiyalari

Multimedia texnologiyasi: matn, audio va video materiallarni birlashtirib o'qitish.

Klaster usuli: ertak yoki hikoya asosida media xarita tuzish.

Rol o'yinlari: bolalar adabiyotidagi obrazlarni turli media shakllarda jonlantirish.

Axborot xavfsizligi texnologiyasi: talabalarni yoshga mos axborotni ajrata olishga o'rgatish.

4. Talabalarda shakllanadigan ko'nikmalar

Media matnlarni tahlil va talqin qilish;

Media vositalardan samarali foydalanish;

Bolalar uchun mos media mahsulotlarini tanlash;

O'z pedagogik faoliyatida media vositalarni uyg'unlashtirish.

Bolalar adabiyoti asosida mediata'limni rivojlantirish maktabgacha ta'lim talabalarining mediakompetentligini mustahkamlaydi. Bu jarayon nafaqat talabalarni kasbiy jihatdan tayyorlaydi, balki ularning zamonaviy axborot muhitida samarali ishlash qobiliyatini ham oshiradi. Mediata'lim texnologiyalarini amaliyotga joriy etish kelajakda maktabgacha ta'lim sifatini yanada yuksaltiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Buckingham D. Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture. Polity Press, 2003.

2. UNESCO. Global Media and Information Literacy Assessment Framework. Paris, 2013.

3. Qodirova F. Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalar. Toshkent: Ilm Ziya, 2019.

4. Yo'ldosheva N. Bolalar adabiyotini o'qitish metodikasi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.

BOSHLANG'ICH SINFLARDA FAZOVIIY FIGURALAR TUSHUNCHASI

M.Musurmonova

ChDPU "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" fakulteti katta o'qituvchisi,

M.Shavkatova, X.Salayeva, Z.Sattorova, S.Davlatova

ChDPU "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim" fakulteti talabasi

Maktablarning boshlang'ach sinflarida geometrik figuralar haqidagi tushunchalar sistemasi va uni o'rganish metodlarga doir masalalarni yechish uchun izlanishga to'g'ri keladi. So'nggi vaqtlarda maktablarda matematik ta'lim darajasini ko'tarish, o'qitishni turmush bilan bog'lash hozirgi kun talablaridan biridir. Ana shu talablarga ko'ra geometriyaning boshlang'ich sinflarda o'qitishning hozirgi holati ko'proq izlanishga olib keladi.

"Boshlang'ich sinflarda geometrik material ustidan ishlashdan asosiy maqsad

bolalarda to'g'ri chiziq, kesma, burchaklar, to'g'rito'rtburchak, kvadrat kub, parallelepipedning esda qoladigan aniq obrazlarini hosil qilish, ba'zi bir figuralarning